

KOMMENTAR

Artikkelforfatter Trond Husby er daglig leder i kurs og rådgivningsselskapet cleaning.no. Han er engasjert av Renholdsnytt til å skrive en kommentarserie. Lesere som har spørsmål til Husby, kan kontakte han på e-post trond.husby@cleaning.no

Sertifisering av renholdsyrket?

Vi har i tidligere artikler i *Renholdsnytt* diskutert opplæring av renholdere, og hva som må til for at man skal kunne kalle seg en profesjonell renholder. Vi har fått mange tilbakemeldinger fra leserne, og det er tydelig at problemstillingene engasjerer. Den opplæring vi tilbys av vår arbeidsgiver er som regel avgjørende for å kunne mestre de oppgaver som vi er satt til å utføre. Blir da renholderne gitt tilstrekkelig opplæring slik at de har nødvendig kunnskap og er trygge på hvordan arbeidet skal utføres? Beklageligvis er det vel fortsatt slik at nærmest hvem som helst kan hentes inn til renholdsarbeid, utstyrt med en arbeidsavtale, T-skjorte med logo, et lynkurs i moppeteknikk, og vips så er man en «profesjonell renholder». Dette er etter vår oppfatning lite forenlig med ønsket om å bygge yrkes stolthet og lojalitet hos medarbeidere, og ikke minst møte nødvendig og fortjent respekt fra omgivelsene.

Status

Etter våre erfaringer er det påfallende få renholdsbedrifter og renholdsavdelinger som utarbeider årlige opplæringsplaner for sine medarbeidere. Hvilke rutiner gjelder for eksempel for introduksjonsprogram ved nyansettelser? Hvilken faglig grunnopplæring skal gis praktisk og teoretisk, hvem skal utføre opplæringen, når skal opplæringen iverksettes med mer. Og, ikke mindre viktig, hvilken videreutdanning tilbys allerede etablerte medarbeidere, renholdere og ledere?

Status i Norge i dag er at vi ikke har en tydelig felles læreplan som skal gjennomføres, og som leder frem til yrkestittelen *Renholder*. Det er kanskje typisk for situasjonen at når det er utformet krav til offentlig godkjenning av renholdsbedrifter, så stilles det ingen krav til dokumentasjon av rutiner for opplæring av renholderne? Dette er etter vår oppfatning et fornuftig og selvfølgelig krav som

kan stilles, og som lar seg etterprøve. Et annet eksempel kan nevnes i forhold til innkjøp av renholdstjenester. I enkelte tilfeller stilles det krav om at noen ansatte hos renholdsleverandøren skal ha fagbrev i renhold. Dette er i og for seg greit nok, men hva med dokumentasjon av basiskompetansen hos alle renholderne som skal utføre renholdet? Et åpenbart problem er da selvfølgelig hvordan kompetansen skal kunne dokumenteres og forstås, sidene vi ikke har noe felles fagplan for utdanning av renholdere. Rekruttering og opplæring av ansatte er vesentlige konkurransemoment, og renholdsbedriftene bør derfor på eget initiativ bygge opp både realkompetanse og formalkompetanse hos sine medarbeidere. I mangel av en offentlig godkjent fagplan for yrkestittelen *Renholder*, anbefaler vi at bedriftene selv utarbeider og kvalitetssikrer nødvendig dokumentasjon for opplæring som vedlegg til konkurranser.

Opplæringsansvarlig

En flink renholder blir ikke nødvendigvis også en god teamleder eller renholdsleder, og absolutt ikke automatisk en dyktig pedagog som kan veilede og utdanne andre medarbeidere teoretisk og i praktisk arbeid. Dessuten har renholdsbransjen store pedagogiske utfordringer knyttet til at mange arbeidstakere har utenlandsk bakgrunn. Kultur og språkforskjeller gjør at vi i større grad må tilpasse vår opplæring av medarbeidere til deres begrensede forståelse av budskapet.

Likevel, hensynstatt travle dager tror vi det kan være fornuftig å ikke legge lista for høyt med tanke på hva som er realistisk å tilby av opplæring for renholderne. Vi tenker at bedriftens ansatte er best tjent med at det legges opp til en opplæringsplan som faktisk lar seg gjennomføre, i motsetning til store ambisjoner som kun ender i urealiserte planer. Målsetningen bør være

at det skal tilbys nødvendig teoretisk og praktisk kunnskap slik at renholderen blir gitt en reell mulighet til å lykkes med sitt arbeid innenfor de krav og forventninger som er fastsatt, og som leder frem mot yrkestittelen *Renholder*. Det er vesentlig at den som faktisk utfører opplæringen har nødvendig kompetanse og arbeider etter et gjennomtenkt metodisk opplegg, ikke bare renholdsfaglig, men også pedagogisk.

Faglig innhold i en opplæringsplan

Vi har tidligere foreslått at aktører innen renholdsvirksomhet sammen bør utvikle en felles læreplan som må følges dersom de ønsker retten til å benytte yrkestittelen *Renholder* for sine ansatte. Læreplanens ambisjonsnivå bør etter vår oppfatning gjøre det mulig for de fleste som ønsker å arbeide med renhold å gjennomføre en basisopplæring, og bør etter vår oppfatning inkludere krav til både teoretisk kunnskap og noe praktisk erfaring.

Et utgangspunkt kan være at tre nivåer blir benyttet for yrkestittelen *Renholder*;

1. *Renholdsassistent*. Dette er din yrkestittel før du har fullført din utdanning som renholder, og mens du er under utdanning praktisk og teoretisk.
2. *Renholder*. Dette er en sertifisert yrkestittel som kan benyttes når du har gjennomført kvalifiserende teoretisk og praktisk grunnopplæring.
3. *Renholder med fagbrev*. Læreplanen for å kunne ta fagbrev er allerede definert.

Som påbygning til yrkestittelen *Renholder* kan man også tenke seg at en utvidet fagplan kan lede frem til spesialisttitler, som for eksempel *Renholder helseinstitusjon* og *Teamleder renhold*.

Hva kan gjøres?

Flere aktører innen renholdsbransjen har tidligere presentert sine egne opplegg for

(Illustrasjonsfoto: Colourbox)

opplæring av renholdere, men altså uten at det har ledet frem mot en felles forpliktende plattform for en læreplan. Kjært barn har mange navn, og mange begreper og betegnelser er benyttet for å beskrive utdanninger. NHO Basisopplæring Renhold, fagrenholder, servicemedarbeider, yrkesbevis og servicekort er eksempler på

undervisningsopplegg som er blitt tilbudt. Hvilken læreplan som faktisk ligger til grunn for de ulike undervisningsopplegg er ofte uklart, og ikke minst også for alle utenfor renholdsbransjen.

Vi foreslår at både NHO Service, Virke, Arbeidsmannsforbundet, Arbeidstilsynet, renholdsbedrifter, konsulenter og andre

instanser, bør sette seg ned sammen med den hensikt å utarbeide et felles forpliktende dokument som beskriver en læreplan for renholdere i Norge. Undertegnede vil denne våren ta initiativ til et slikt samarbeidsmøte.